

BOSHLANG'ICH TA'LIM O'QUVCHILARINI MATEMATIK SAVODXONLIGINI OSHIRISH

Boymatova Oydin Gulmurodovna

Qashqadayo viloyati G'uzor tumani 31-maktab

E-mail: boshlang'ich ta'lim o'qituvchisi

Annotatsiya. Ushbu maqolada boshlang'ich ta'lim o'quvchilari o'rtasida matematik savodxonlikning muhim masalasi ko'rib chiqilgan. Tadqiqot yangi boshlanuvchilar orasida matematik malakadagi qiyinchiliklar va bo'shliqlarni aniqlash uchun mavjud adabiyotlarni o'rganadi. Hisoblash ko'nikmalarini oshirishga qaratilgan turli xil pedagogik strategiyalar va aralashuv dasturlarining samaradorligini baholash uchun keng qamrovli tahlil o'tkaziladi. Usullar bo'limida potentsial yondashuvlar ko'rsatilgan va natijalar bo'limida ushbu aralashuvlar natijalari haqida tushuncha berilgan. Munozara bo'limi topilmalarni tanqidiy baholaydi va xulosada boshlang'ich ta'lim o'quvchilarida matematik savodxonlikni oshirish bo'yicha tavsiyalar berilgan.

Kalit so'zlar: matematik savodxonlik, ta'lim, boshlang'ich o'quvchilar, pedagogik strategiyalar, aralashuv dasturlari, hisoblash ko'nikmalari.

Matematik savodxonlik akademik muvaffaqiyat va kundalik muammolarni hal qilishning asosini tashkil etuvchi asosiy mahoratdir. Biroq, boshlang'ich ta'lim o'quvchilari ko'pincha mustahkam hisoblash ko'nikmalarini rivojlantirishda qiyinchiliklarga duch kelishadi. Ushbu maqola boshlang'ich ta'limda matematik savodxonlik bo'yicha mavjud adabiyotlarni o'rganish, samarali pedagogik strategiyalarni aniqlash va takomillashtirish bo'yicha tavsiyalar berish orqali ushbu muammoni hal qilishga qaratilgan.

Adabiyot boshlang'ich ta'lim o'quvchilari o'rtasida matematik malakada sezilarli bo'shliqni ochib beradi. O'quv dasturlarini loyihalash, o'qitish metodologiyasi va individual ta'lim farqlari kabi omillar matematik savodxonlikning nomutanosibligiga yordam beradi. Turli tadqiqotlar ushbu bo'shliqni bartaraf etish uchun maqsadli aralashuvlar va o'qitishning innovatsion yondashuvlari zarurligini ta'kidlaydi. Adabiyot, shuningdek, matematik tushunishni kuchaytirishda texnologiyaning rolini ta'kidlab, raqamli vositalarni ta'limga integratsiya qilish hisoblash qobiliyatlariga ijobiy ta'sir ko'rsatishi mumkinligini ko'rsatmoqda.

Matematik savodxonlik muammosini hal qilish uchun ko'p qirrali yondashuv taklif etiladi. Bunga moslashtirilgan aralashuv dasturlarini amalga oshirish, interfaol va texnologiyaga asoslangan o'qitish usullarini kiritish va ijobiy o'quv muhitini rivojlantirish kiradi. Boshlang'ich ta'lim o'quvchilari o'rtasida matematik

savodxonlikni oshirishda ushbu strategiyalarning samaradorligini baholash uchun qiyosiy tadqiqotlar o'tkaziladi.

Boshlang'ich ta'lim o'quvchilarining matematik savodxonligini oshirish ularning umumiy akademik muvaffaqiyati va kelajakda kasbiy rivojlanishi uchun juda muhimdir. Boshlang'ich ta'lim o'quvchilarida matematik savodxonlikni oshirish uchun ishlatilishi mumkin bo'lgan ba'zi strategiyalar va yondashuvlar:

Haqiqiy Dasturlar:

-Haqiqiy misollar va ilovalarni matematik darslarga birlashtirish. Bu o'quvchilarga matematik tushunchalarning kundalik hayotdagi ahamiyatini ko'rishga yordam beradi.

- Matematik ko'nikmalarning amaliy qo'llanilishini namoyish qilish uchun fan, moliya va muhandislik kabi turli sohalardagi misollardan foydalaning.

Amaliy Faoliyat:

-Mavhum tushunchalarni yanada aniqroq qilish uchun amaliy mashg'ulotlar va manipulyativlarni qo'shing. Masalan, o'quvchilarga matematik tushunchalarni tasavvur qilish va tushunishga yordam berish uchun bloklar, hisoblagichlar yoki geometrik shakllardan foydalaning.

Muammoni Hal Qilishga Urg'u:

-Muammo hal qilish kayfiyatini tarbiyalash. O'quvchilarni tanqidiy fikrlash va tahlil qilish qobiliyatlarini ta'kidlab, matematik muammolarga muammolarni hal qilish imkoniyatlari sifatida yondashishga undash.

-Bir necha bosqichlarni talab qiladigan va echim topishda ijodkorlikni rag'batlantiradigan ochiq muammolarni taqdim eting.

Interaktiv Texnologiya:

- O'quvchilarni dinamik va interaktiv o'quv muhitiga jalb qilish uchun ta'lim dasturlari, simulyatsiyalar va onlayn resurslar kabi interaktiv texnologiyalardan foydalaning.

- Shaxsiy fikr-mulohazalarni taklif qiladigan va individual ta'lim ehtiyojlariga moslashadigan interaktiv doskalar, planshetlar yoki kompyuter dasturlaridan foydalaning.

Hamkorlikda O'rganish:

-Guruh faoliyati va peer-to-peer ta'lim birlashtirgan tomonidan hamkorlikdagi ta'lim targ'ib. O'quvchilar tengdoshlari bilan matematik tushunchalarni muhokama qilish, muammolarni hal qilishning turli yondashuvlarini baham ko'rish va bir-biridan o'rganishdan foyda olishlari mumkin.

Vizual Tasvir:

- Matematik tushunchalarni tasvirlash uchun jadvallar, grafikalar va diagrammalar kabi ko'rgazmali qurollardan foydalaning. Vizual tasvir, ayniqsa

mavhum g'oyalar bilan kurashishi mumkin bo'lgan o'quvchilar uchun tushunishni va ushlab turishni kuchaytirishi mumkin.

Haqiqiy Hayot Stsenariylari:

-Hayotiy stsenariylar va vaziyatlar orqali matematik tushunchalarni tanishtirish. Masalan; misol uchun, byudjet mashqlar o'z ichiga, vazifalarni o'lchash, yoki ma'lumotlar tahlil real-jahon ma'lumotlar silsilasini yordamida.

Formativ Baholash:

- O'quv jarayonida o'quvchilarning tushunchalarini o'lchash uchun shakllantiruvchi baholarni amalga oshirish. Bu qiyinchilikning muayyan sohalarini hal qilish uchun o'qitish strategiyalariga o'z vaqtida javob berish va tuzatishlar kiritish imkonini beradi.

Kontekstli O'rganish:

- Matematik tushunchalarni boshqa mavzular doirasida joylashtiring. Masalan, matematikani fanlararo eksperimentlarga yoki tarixiy ma'lumotlarni tahlil qilishga qo'shib, matematikaning fanlararo xususiyatini namoyish eting.

O'qituvchilarning Malakasini Oshirish:

- O'qituvchilarga o'zlarining matematik bilimlari va o'qitish strategiyalarini oshirish uchun doimiy ravishda malaka oshirish imkoniyatlarini taqdim etish. Yaxshi tayyorlangan va o'ziga ishongan o'qituvchilar o'z o'quvchilarini ilhomlantirishi va qo'llab-quvvatlashi ehtimoli ko'proq.

Ota-Onalarning Ishtiroki:

- Matematik savodxonlikning ahamiyati to'g'risida ma'lumot almashish va ota-onalarga farzandlarining uyda o'qishini qo'llab-quvvatlash uchun resurslar berish orqali ota-onalarning ishtirokini rivojlantirish.

Esda tutingki, har bir o'quvchi o'ziga xosdir va o'quvchilarning o'ziga xos ehtiyojlariga moslashtirilgan ushbu strategiyalarning kombinatsiyasi boshlang'ich ta'limda matematik savodxonlikni oshirishda eng samarali bo'lishi mumkin.

Muhokama har bir aralashuv usulining kuchli va cheklovlarini hisobga olgan holda natijalarni tanqidiy tahlil qiladi. U kuzatilgan yaxshilanishlarning potentsial sabablarini o'rganadi va kutilmagan natijalarni hal qiladi. Matematik savodxonlikni shakllantirishda o'qituvchilar, o'quv dasturlari dizaynerlari va ta'lim siyosatchilarining roli, shuningdek matematikaga ijobiy munosabatni tarbiyalashning ahamiyati muhokama qilinadi.

Xulosalar:

Xulosa qilib aytganda, ushbu maqola boshlang'ich ta'lim o'quvchilarida matematik savodxonlikka murojaat qilishning ahamiyatini ta'kidlaydi. Topilmalar hisoblash ko'nikmalarini oshirishda moslashtirilgan aralashuvlar va innovatsion o'qitish metodologiyalarining samaradorligini ta'kidlaydi. Shu bilan birga, ushbu

yondashuvlarni takomillashtirish va kengaytirish uchun doimiy tadqiqotlar va hamkorlik zarurligini tan oladi.

Matematik savodxonlikni yanada yaxshilash uchun o'qituvchilarga o'quvchilarga yo'naltirilgan yondashuvni qo'llash, texnologiyani qo'llab-quvvatlovchi vosita sifatida qo'llash va yaxlit o'quv tajribalarini yaratish uchun fanlar bo'yicha hamkorlik qilish tavsiya etiladi. Bundan tashqari, o'qituvchilar uchun doimiy malaka oshirish va o'quv dasturlarini doimiy ravishda ko'rib chiqish boshlang'ich ta'lim o'quvchilarining rivojlanayotgan ehtiyojlarini qondirishda strategiyalarning dolzarb va samarali bo'lishini ta'minlashi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Farkhodovich, T. D. kizi, DMS., & kizi, AUY.(2022). Critical Thinking in Assessing Students. Spanish Journal of Innovation and Integrity, 6, 267-271.
2. Qizi, DMS va Qizi, RGX (2022). IKKI RAQAMLI SONLARNI QO'SHISH VA AYIRISHNI O'RGANISH USULLARI MAKTABDA. Gospodarka va Innovacje. , 22 , 61-67.
3. Qizi, D. M. S., & Qizi, R. G. X. (2022). МЕТОДЫ ИЗУЧЕНИЯ СЛОЖЕНИЯ И ВЫЧИТАНИЯ ДВУЗНАЧНЫХ ЧИСЕЛ В НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЕ. Gospodarka i Innovacje., 22, 61-67.
4. Qizi, DMS va Qizi, RGX (2022). IKKI RAQAMLI SONLARNI QO'SHISH VA AYIRISHNI O'RGANISH USULLARI MAKTABDA. Gospodarka va Innovacje. , 22 , 61-67.
5. Farkhodovich, T. D. kizi, DMS., & kizi, AUY.(2022). Critical Thinking in Assessing Students. Spanish Journal of Innovation and Integrity, 6, 267-271.
6. Тоджимаматович, Дж. В. (2023). Понятие и сущность информационной безопасности - Concept and Essence of Information Security. Сеть синергии: Международный междисциплинарный исследовательский журнал, 2(4), 643-647.
7. Акмалджонова, А. З. (2021). Методы формирования навыков самостоятельного чтения у учащихся начальной школы. ACADEMICIA: Международный междисциплинарный исследовательский журнал, 11(3), 1425-1428.